

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lipca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania P. C.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
o prawo do renty rodzinnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 11 lipca 2007 r.,
na skutek skargi kasacyjnej ubezpieczonego od postanowienia Sądu Apelacyjnego
w [...] z dnia 23 stycznia 2007 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

U z a s a d n i e

Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2003 r. Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. z dnia 15 grudnia 2005 r. i odrzucił odwołanie P. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 kwietnia 2004 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do renty rodzinnej. W motywach rozstrzygnięcia Sąd Apelacyjny wskazał, że w sprawie zachodzi powaga rzeczy osądzonej z uwagi na jej prawomocne rozstrzygnięcie wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. z dnia 8 kwietnia 2003 r. Powoduje to konieczność odrzucenia odwołania z mocy art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.

W skardze kasacyjnej od powyższego postanowienia wnioskodawca zarzucił: 1) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść

wadliwego rozstrzygnięcia, to jest a) art. 378 § 1 w związku z art. 316 § 1 i art. 328 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie rozpatrzenia istoty sprawy, a w szczególności, czy w toku postępowania przed organem rentowym oraz przed Sądem pierwszej instancji wnioskodawca przedłożył nowe dowody lub zostały ujawnione nowe okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji z dnia 9 marca 2001 r., które miały wpływ na jego prawo do renty rodzinnej po zmarłej matce, b) art. 379 pkt 3 w związku z art. 199 § 1 pkt 2 oraz art. 386 § 3 k.p.c. poprzez ich wadliwą wykładnię oraz art. 366 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie przy błędnym przyjęciu, że przedmiot niniejszego postępowania było ustalenie, czy wnioskodawcy przysługuje prawo do renty rodzinnej, a więc że przedmiot sprawy był tożsamy z przedmiotem sprawy VIII U .../01 Sądu Okręgowego, podczas gdy w obecnym postępowaniu wnioskodawca – powołując się na okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji organu rentowego z dnia 9 marca 2001 r. – domagał się ponownego ustalenia prawa do renty oraz c) art. 130 § 1 w związku z art. 407 § 1 i art. 403 § 2 k.p.c. poprzez brak ich zastosowania, a w konsekwencji niepotraktowanie odwołania wnioskodawcy jako skargi o wznowienie postępowania w sprawie VIII U .../01, a nadto 2) naruszenie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy wnioskodawca wnosił o ponowne ustalenie prawa do renty z powołaniem się na nowe dowody i okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji z dnia 9 marca 2001 r., które po ich ujawnieniu miały wpływ na jego prawo do tego świadczenia.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił: 1) oczywistą zasadnością skargi wobec odrzucenia odwołania ze względu na istnienie prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 8 kwietnia 2003 r., sygn. akt VIII U .../01 pomimo, że przedmiotem sprawy niniejszej było ponowne ustalenie prawa do renty rodzinnej ze względu na nowo ujawnione okoliczności wykazane przy wniosku rozstrzygniętym zaskarżoną decyzją oraz 2) wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, „czy wniosek strony bądź odwołanie od decyzji organu rentowego odmawiającej przyznania prawa do renty rodzinnej bądź innych świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych powinny być traktowane jako

skarga o wznowienie postępowania w sytuacji, gdy sprawa była rozstrzygnięta już prawomocnym wyrokiem sądowym, a strona przy tym wniosku bądź odwołaniu od decyzji powołuje się na nowe dowody, które nie były rozpoznane w postępowaniu sądowym zakończonym wyrokiem”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazuje w pierwszym rzędzie na oczywistą jej zasadność podnosząc, że przedmiotem niniejszej sprawy było ponowne ustalenie prawa do renty rodzinnej z uwagi na nowe dowody, nie podlegające rozpoznaniu w postępowaniu zakończonym prawomocnym wyrokiem. Tymczasem Sąd Najwyższy niejednokrotnie wyrażał pogląd, iż w trybie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) nie można żądać zmiany prawomocnego wyroku oraz że w sprawie toczącej się po złożeniu w trybie art. 114 ust. 1 tej ustawy ponownego wniosku o świadczenie, niedopuszczalne jest wykazywanie, że wszystkie wymagane warunki były spełnione przed zamknięciem rozprawy w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem, którym odmówiono przyznania prawa do tego świadczenia (por. między innymi wyroki z dnia 25 września 1998 r., II UKN 373/98, OSNAPiUS 1999 nr 21, poz. 702, z dnia 18 lutego 2003 r., II UK 139/02, OSNP 2004 nr 7, poz. 128 i z dnia 20 lutego 2006 r., II UK 170/05, Wokanda 2006 nr 9, poz. 32). Wnioskodawca warunek całkowitej niezdolności do pracy musiał spełniać przed dniem 19 października 1987 r., to jest przed ukończeniem 16 roku życia (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2006 r., II UZP 10/06, OSNP 2007 nr 5-6, poz. 75). Wpływa stąd oczywisty wniosek, że oddalenie prawomocnym wyrokiem odwołania wnioskodawcy od decyzji odmawiającej przyznania prawa do renty rodzinnej z uwagi na brak spełnienia tej przesłanki oznacza, iż nie może on w trybie

art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach wykazywać spełnienia tego warunku przed wskazaną datą przy pomocy zaświadczenia lekarskiego określającego stan jego zdrowia w 2004 r.

W drugiej kolejności skarżący powołuje się na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a mianowicie, czy wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty rodzinnej lub odwołanie od decyzji odmawiającej przyznania tego prawa powinien być traktowany jako skarga o wznowienie postępowania w sytuacji, gdy strona powołuje się na nowe dowody.

Zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC z 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP z 2004 nr 9, poz. 158 oraz z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda z 2004 7-8, poz. 51). Ponadto rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej skargi kasacyjnej należy stwierdzić, że sformułowane w niej przez skarżącego zagadnienie nie odpowiada wyżej przytoczonym wymogom. Przede wszystkim nie zostało ono w ogóle uzasadnione, gdyż po pierwsze – uzasadnienie motywów i wniosków skargi w jego punkcie drugim odnosi się wyłącznie do zarzutów podniesionych w ramach podstawy kasacyjnej naruszenia przepisów postępowania, bez wskazania jakichkolwiek argumentów prowadzących do możliwości rozbieżnych ocen, a po

drugie – z uzasadnienia tej podstawy wynika, że skarżącemu chodzi w istocie o zajęcie stanowiska w zakresie zarzutów przedstawionych przez niego w tym zakresie zaskarżonemu wyrokowi. Odpowiedź na postawione przez skarżącego pytanie jest prostą konsekwencją zastosowania odpowiednich przepisów postępowania, a w rezultacie sformułowane przez niego pytanie nie jest wymagającym zaangażowania Sądu Najwyższego zagadnieniem prawnym.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.